

conflict, the basis of which is the contradictory perception of relations between the sexes and social roles. «Women often feel inferior to men because their lives are based on economic, political and psychosocial dependence on men.» Opposing perception leads to a clash of interests and goals of the two sexes (family conflicts). The reason for conflicts between men and women can be contradictions between the ideas of both sexes about the personality and characteristics of behavior and the impossibility of meeting these ideas. It is important to consider the gender aspects of the actual conflict during mediation [2].

The outcome of mediation and finding a mutually beneficial solution for the conflicting parties depends on both the participants in the conflict and the mediator, and knowledge of the psychological aspects of mediation allows you to avoid problems in conducting the mediation procedure and working with clients.

References:

1. Ekman, P. (1994). All Emotions Are Basic. In Ekman, P. & Davidson, R. (Eds.), *The Nature of Emotion: Fundamental Questions* (pp. 15-19). New York: Oxford University Press.
2. Karen Horney. *Psychology of a woman*. URL: http://loveread.ec/view_global.php?id=86791

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-257-2-2>

ІНСТИТУТУ МЕДІАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Буга Ганна Сергіївна

*кандидат юридичних наук, доцент,
начальник відділу організації наукової роботи
Донецький державний університет внутрішніх справ*

Буга Володимир Васильович

*кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету № 4
Донецький державний університет внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна*

Сучасний стан українського суспільства та зростання кількості різноманітних по своїй природі конфліктних ситуацій, що неминуче виникають між учасниками приватноправових відносин на підставі

суперечності їх особистих інтересів, потребують створення чіткого механізму врегулювання даних протиріч для запобігання їх подальшого розвитку [1, с. 251].

Починаючи з 2014 року Україна здійснює заходи, щодо децентралізації влади, що є сучасною формою розвитку демократії у світі. Запровадження в Україні інституту медіації є одним із заходів децентралізації державної влади, який надає громадянам реальну можливість обирати інші не судові засоби для вирішення їх спорів при збереженні судової системи як основного механізму вирішення спорів в суспільстві, активізувати громадян України на задоволення потреб та інтересів, звужити сферу впливу держави на суспільство, замінити цей вплив механізмами саморегуляції, виробленими самим суспільством, та суттєво знизити рівень бюджетного споживання судової системи через зменшення навантаження на суди в цілому [2].

У зв'язку з широкомасштабним вторгненням росії на територію України різко змінили сприйняття українського суспільства до усіх сфер цивільного життя, в тому числі й до вирішення конфліктів. Основним органом в Україні, який вирішує спори, є суд. Однак з моменту запровадження воєнного стану, судові органи розпочали працювати із певними особливостями, деякі з них припинили свою роботу або змінили місцезнаходження, змінилась й територіальна підсудність справ. З огляду на ситуацію та емоційну складову прийняття рішення щодо врегулювання спору наразі суттєво ускладнюється. Незважаючи на це, конфлікти існують і їх необхідно вирішувати, тому сьогодні, як ніколи актуальним постає питання вирішення спорів в позасудовому порядку [3].

Необхідно відмітити, що застосування альтернативних способів вирішення спорів дозволяє кожній особі, яка вважає, що її права будь-яким чином порушені, невизнані або оспорювані скористатись додатковими, більш гнучкими та менш формалізованими способами вирішення існуючих правових конфліктів. Даний підхід є своєрідною гарантією реалізації конституційного права людини та громадянина на вільний вибір найефективнішого на її думку законного методу вирішення спору з метою захисту прав, свобод та законних інтересів [1, с. 251].

Як зазначається п.4 ч.1 ст.1 Закону України «Про медіацію» від 16 листопада 2021 року № 1875-IX, медіація – це позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів, а медіатор – спеціально підготовлена нейтральна, незалежна, неупереджена фізична особа, яка проводить медіацію [4].

Отже, медіація за своєю суттю є неформальною, добровільною процедурою, проте вона показує чудові результати у розв'язанні конфліктів [5].

Необхідно зазначити, що питання застосування альтернативних засобів вирішення цивільно-правових спорів стає сьогодні вже більш актуальним. Досвід багатьох країн світу підтверджує дієвість та перспективність застосування альтернативних засобів вирішення цивільно-правових спорів, провідне місце серед яких займає медіація, яка використовується для вирішення широкого спектра спорів [6, с. 96].

Інститут медіації, який останнім часом в західних країнах заробив солідну репутацію, викликає все більшу зацікавленість в Україні [7].

Як вже зазначалося, медіація є альтернативною формою вирішення спорів, тобто альтернативою судовому розгляду. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про медіацію» медіація проводиться за взаємною згодою сторін медіації з урахуванням принципів добровільності, конфіденційності, нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора, самовизначення та рівності прав сторін медіації. Принципи медіації поширюються на стадію підготовки до медіації [3].

Медіаційна процедура має такі основні переваги:

- економія часу та фінансових витрат;
- добровільність;
- конфіденційність;
- можливість зберегти ділові стосунки з іншою стороною конфлікту;
- відсутність формалізованого процесу;
- відсутність репресивного впливу або будь-якого іншого втручання державних органів у процес медіації [8].

Тож під час дії воєнного стану медіації, як сучасний спосіб вирішення конфліктів та спорів, має наступні переваги:

1. економить час та нерви;
2. має нижчу вартість процесу вирішення спору, ніж судовий;
3. дає можливість впливати на результат;
4. забезпечує конфіденційність процедури;
5. дає можливість збереження або відновлення ділових взаємин з партнерами;
6. дає можливість запобігти виникненню подібних конфліктів у майбутньому;
7. дає гарантію виконання рішення (у випадку успішної медіації). Але найголовніше: медіація дає можливість зберегти не тільки ділові, а й людські стосунки. Що нині є дуже важливим [9].

Отже, слід зробити висновок, що в даний час – найціннішим у медіації є те, що сторони мають можливість не лише вирішити свій спір, але й зберегти та зміцнити свої стосунки.

Література:

1. Розман Ю.В. Особливості правового регулювання медіації за законодавством зарубіжних країн. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Серія ПРАВО. Випуск 21. Частина II. Том 1. С. 251–255.
2. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про медіацію» від 27 берез. 2015 року № 2480 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54558.
3. Йосипенко С. Врегулювання спорів у воєнний час: медіація як ефективний спосіб. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/843899.html>.
4. Про медіацію: Закону України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
5. Кільдюшкіна О.О. Медіація як засіб захисту цивільних прав: сутність та переваги URL: <http://www.realllook.com.ua/4831/mediaciya-yak-zasib-zaxistu-civilnix-prav-sutnist-ta-perevagi>.
6. Огренчук О.В. Визначення медіації в правовій доктрині та законодавстві. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. №6. С. 96–99.
7. Мішина Ж.В. Медіація як альтернативна форма вирішення спорів URL: www.dspace.nbuv.gov.ua.
8. Яковець І. Перспективи впровадження інституту медіації в Україні URL: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&&newsid=122935>.
9. Камінська М. Поза судом: як знайти порозуміння під час війни. URL: <https://mind.ua/openmind/20242876-pozza-sudom-yak-znajti-porozuminnya-pid-chas-vijni>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-257-2-3>

ЩОДО СУТНОСТІ МЕДІАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Будяченко Ольга Миколаївна

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права та кримінології
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Одним із пріоритетних завдань держави має бути забезпечення розвитку альтернативних способів вирішення конфліктних ситуацій, серед яких медіація займає чільне місце. Не зважаючи на популярність